EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 16.6.2025.
COM(2025) 290 final

ANNEX 23

PIELIKUMI

dokumentam

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālajai komitejai un Reģionu komitejai

Digitālās desmitgades stāvoklis 2025. gadā. Turpinām veidot ES suverenitāti un digitālo nākotni

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

2025. GADA ĪSIE ZIŅOJUMI PAR VALSTĪM

Portugāle

Kopsavilkums

Portugālē ir vērojams stabils digitālo publisko pakalpojumu pieaugums, un tās sniegums ir īpaši labs attiecībā uz piekļuvi e-veselības pacienta kartēm. Tā saskaras ar problēmām saistībā ar mākslīgā intelekta (MI) ieviešanu uzņēmumos un to spēju ieviest inovācijas, kā arī digitālajām pamatprasmēm, taču tā var paļauties uz stabiliem savienotības tīkliem.

Portugālei ir liels ieceru vēriens attiecībā uz tās ieguldījumu digitālajā desmitgadē – tā ir noteikusi 12 nacionālos mērķrādītājus, no kuriem 92 % ir saskaņoti ar ES 2030. gada mērķrādītājiem. Valsts ļoti labi īsteno savas trajektorijas, un 100 % no tām atbilst plānotajam (pamatojoties uz 2024. gada trajektorijām, kas noteiktas saistībā ar 7 no 8 analizētajiem GSR). Portugāle ir izpildījusi 77 % no 13 ieteikumiem, ko Komisija sniedza 2024. gadā, veicot dažas izmaiņas ar jauniem pasākumiem.

Portugāle 2024. gadā norādīja uz progresu visos mērītajos rādītājos, un tās digitālie tīkli aptver gandrīz visu teritoriju. 2024. gada decembrī pieņemtajā valsts digitālajā stratēģijā tika paziņoti vērienīgi plāni attiecībā uz MI, datu kopīgošanu, suverēnu mākoņdatošanu un vienkāršošanu, izmantojot digitālos rīkus. Tomēr, kaut arī vismaz pamatlīmeņa MVU digitālā intensitāte nedaudz pārsniedz ES vidējo rādītāju, MI ieviešana uzņēmumos vēl aizvien ir nepilnīga, un augošiem uzņēmumiem paredzētais atbalsts jaunuzņēmumiem ir ierobežots. Tomēr iedzīvotājiem un uzņēmumiem paredzēto digitālo publisko pakalpojumu arvien lielākā pieejamība un izmantošana, kā arī ievērojami uzlabojumi piekļuvē e-veselības pacienta kartēm veido pamatu, uz kura balstīties. Digitālās pamatprasmes dažādām sabiedrības grupām ir atšķirīgas, tomēr arvien vairāk cilvēku ir ieguvuši padziļinātas digitālās prasmes, arī tādās jomās kā kiberdrošība. Portugāle ir iesaistīta arī ES mēroga sadarbībā pusvadītāju un kvantu tehnoloģiju jomā.

Digitālās desmitgades GSR (1)	Portugāle				ES		Digitālās desmitgades mērķrādītājs 2030. gadam	
	2024. gada DESI (2023. gads)	2025. gada DESI (2024. gads)	Gada progress	Nacionālā trajektorija 2024. gadā (3)	2025. gada DESI	Gada progress	PT	ES
Ļoti augstas veiktspējas fiksētu tīklu (*VHCN*) pārklājums	94,2 %	94,6 %	0,4 %	94,2 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Optiskās šķiedras kabeļu tīklu līdz telpām (*FTTP*) pārklājums	92,3 %	93,2 %	0,9 %	92,3 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	—
Kopējais 5G pārklājums	98,1 %	98,7 %	0,6 %	98,1 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Perifērijas mezgli (aplēse)	14	27	92,9 %	—	2257	90,5 %	—	10000
MVU ar digitālo intensitāti vismaz pamatlīmenī (2)	—	74,3 %	2,7 %	—	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Mākoņdatošana	32,3 %	—	—	—	—	—	75,0 %	75 %
Mākslīgais intelekts	7,9 %	8,6 %	9,8 %	—	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Datu analītika	38,6 %	—	—	—	—	—	—	75 %
MI vai mākoņdatošana, vai datu analītika	54,4 %	—	—	—	—	—	—	75 %
Vienradži	1	1	0,0 %	—	286	4,4 %	2	500
Digitālās prasmes vismaz pamatlīmenī	56,0 %	—	—	—	—	—	80,0 %	80 %
IKT jomas speciālisti	4,6 %	5,2 %	13,0 %	4,5 %	5,0 %	4,2 %	7,0 %	~10 %
Paziņota e-identifikācijas shēma		Jā						
Digitālie publiskie pakalpojumi iedzīvotājiem	81,5	84,5	3,6 %	81,5	82,3	3,6 %	100,0	100

Digitālie publiskie pakalpojumi uzņēmumiem	81,9	84,3	2,9 %	81,9	86,2	0,9 %	100,0	100
Piekļuve e-veselības pacienta kartēm	86,0	88,1	2,4 %	86,0	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Rādītāju un citu raksturlielumu aprakstu sk. metodiskajā piezīmē.
(2) 2025. gada DESI atspoguļo digitālās intensitātes indeksa 4. versiju, kas ir salīdzināma ar DESI 2023. gada DII vērtību (atsaucoties uz 2022. gadu), ko izmanto ikgadējā progresa aprēķināšanai. Tā nav salīdzināma ar nacionālo trajektoriju, kuras pamatā ir indeksa 3. versija.
(3) Nacionālās trajektorijas vērtība, ja tā ir iekļauta valsts ceļvedī un ja rādītājs ir mērīts 2025. gada DESI (2024. gads).

Saskaņā ar Eirobarometra speciālaptaujas "Digitālā desmitgade 2025. gadā" datiem 71 % Portugāles iedzīvotāju uzskata, ka ikdienas publisko un privāto pakalpojumu digitalizācija atvieglo viņu dzīvi. Attiecībā uz publisko iestāžu rīcību 89 % respondentu uzskata, ka ir svarīgi apkarot un mazināt viltus ziņu un dezinformācijas tiešsaistē problēmu, un attiecībā uz konkurētspēju 89 % respondentu uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt, ka Eiropas uzņēmumi var augt un kļūt par "Eiropas līderiem", kas spēj konkurēt pasaules mērogā.

Konkurētspējīga, suverēna un noturīga ES, kuras pamatā ir līderība tehnoloģijā

Portugālē ir stabila savienotības infrastruktūra ar stabilu progresu visos rādītājos un gandrīz pilnīgu 5G pārklājumu. Tomēr platjoslas un mobilo sakaru izmantošanas līmenis lielākoties ir zemāks par ES vidējo rādītāju, tāpat arī 5G sākotnējo frekvenču spektra piešķiršana. Lai vairāk iesaistītos iniciatīvā "Mikroshēmas Eiropai", Portugāle ir izveidojusi valsts mikroshēmu kompetences centru. Valsts sniedz zināmu ieguldījumu Eiropas kvantu tehnoloģiju iniciatīvās. To MVU īpatsvars, kuriem ir vismaz pamatlīmeņa digitālā intensitāte, valstī nedaudz pārsniedz ES vidējo rādītāju, taču MI ieviešana uzņēmumos vēl aizvien ir pieticīgā līmenī. Vērienīgus plānus attiecībā uz suverēniem digitālajiem risinājumiem, piemēram, MI izstrādi un mākoņdatošanu, kā arī inovācijas ekosistēmas veicināšanu daļēji atbalsta ar atveseļošanas un noturības plāna finansējumu. Valsts plāno palielināt jaunuzņēmumu skaitu no nedaudz vairāk nekā 4700 uzņēmumu 2024. gadā līdz 6000 uzņēmumu līdz 2030. gadam, un paredzams, ka tas ietekmēs arī "vienradžu" skaitu, jo pašlaik Portugālē ir tikai viens šāds uzņēmums. Portugāles jaunuzņēmumiem joprojām ir problemātiski piekļūt finansējumam turpmākajos izaugsmes posmos. Palielinās iedzīvotāju un uzņēmumu informētība par kiberdrošību, daļēji pateicoties iestāžu lielajiem centieniem un sadarbības garam. Tomēr TID 2 direktīva vēl nav transponēta un īstenota valsts tiesību aktos.

ES iedzīvotāju un sabiedrības aizsardzība un spēcināšana

Digitālās pamatprasmes joprojām ir aptuveni ES vidējā līmenī, taču šis rādītājs ir ievērojami zemāks cilvēkiem ar zemāku izglītības līmeni un vecāka gadagājuma cilvēkiem. Tomēr 2024. gadā Portugālē bija vērojams daudzsološs progress IKT speciālistu, arī sieviešu, īpatsvara ziņā. Ar dažām programmām sāk veicināt dzimumu konverģenci šajā jomā, taču Portugāles ceļvedī progresīvās digitālās prasmes nav īpaši akcentētas. Tomēr publiskajā pārvaldē tiek veicinātas spēcīgas digitālās prasmes, it īpaši ar Portugāles atveseļošanas un noturības plānā paredzētajām investīcijām. Valstī ir vērojams labs progress digitālās pārvaldes jomā, jo acīmredzami vairāk cilvēku izmanto šādus risinājumus, un iedzīvotājiem pieejamie digitālie publiskie pakalpojumi joprojām ir augstā līmenī. Digitālā identitāte varētu iegūt lielāku dinamiku, izmantojot vienotu lietotni *Gov.pt*. Turklāt straujš progress pēdējo gadu laikā piedzīvots saistībā ar e-veselības pacienta kartēm, un Portugāle tagad ir viena no līderēm šajā ziņā. Tas varētu būt saistīts arī ar ANM investīcijām pārejā uz digitālo veselību. Tomēr vēl arvien pastāv dažas problēmas, jo uzņēmumiem sniegto digitālo pakalpojumu rādītājs ir zemāks par ES vidējo rādītāju, it īpaši pārrobežu kontekstā. Arvien lielāka uzmanība tiek pievērsta medijpratībai un bērnu aizsardzībai.

Digitālās pārveides izmantošana viedai zaļināšanai

Lielāka uzmanība pamazām tiek pievērsta zaļajām un digitālajām prioritātēm. Ar ANM atbalstu Portugāle īsteno Digitālas un viedas nācijas programmu, saskaņā ar kuru paredzēts izveidot pilsētu pārvaldības platformas un digitālos dvīņus. Tajos tiks izmantoti plaši dati par teritorijām, kā arī savienotības risinājumi, lai reaģētu uz teritoriālajām problēmām, tajā skaitā vides un klimata jomā.

Valsts digitālās desmitgades stratēģiskais ceļvedis

Portugāle 2024. gada decembrī iesniedza pilnībā pārskatītu valsts digitālās desmitgades ceļvedi (ar mērķorientētiem pielāgojumiem līdz 2025. gada martam), kurā ietverti vairāk nekā 150 pasākumi, arī daudzi jauni pasākumi, pārskatīti mērķrādītāji un – pirmo reizi – vairāk nekā puse no nepieciešamajām trajektorijām. Tas lielā mērā balstīts uz valsts digitālo stratēģiju un tās rīcības plānu, par kuru notika apspriešanās ar ieinteresētajām personām. Atjauninājumi ir saskaņoti ar jaunās Komisijas prioritātēm MI, suverenitātes un digitālo prasmju jomā. Pārskatītajā ceļvedī arī ziņots par apspriešanos ar ieinteresētajām personām un risināts ievērojams skaits 2024. gada ceļvedī iekļauto ieteikumu. Lielākā daļa mērķrādītāju atbilst ES līmeņa mērķiem 2030. gadam, izņemot 7 % (nevis 10 %) mērķrādītāju saistībā ar IKT speciālistu īpatsvaru līdz 2030. gadam. Pārskatītajā ceļvedī joprojām prioritāte ir piešķirta digitālajām prasmēm, digitālajai publiskajai pārvaldei un uzņēmumu digitalizācijai. Tajā ir iekļauti 157 pasākumi ar budžetu 2,15 miljardi EUR, kas atbilst 0,75 % no valsts IKP. Ceļvedis atbilst lielākajai daļai mērķu, piemēram, antropocentriskai digitālajai pārveidei, vienkāršošanai, suverenitātei un noturībai. Tomēr īpaša uzmanība nav pievērsta tādām jomām kā ilgtspēja un iekļaušana, savukārt konkurētspēja nav aptverta vispusīgi.

Finansējums un projekti digitālajā jomā

Portugāle digitālajiem mērķiem ir iedalījusi 21 % no sava kopējā atveseļošanas un noturības plāna finansējuma (4,5 miljardus EUR)[1]. Turklāt Portugāles digitālās pārveides veicināšanai kohēzijas politikas ietvaros ir paredzēti 2,4 miljardi EUR, kas ir 11 % no valsts kopējā kohēzijas politikas finansējuma[2]. Portugāle ir *CitiVERSE* veidošanai satīkloto vietējo digitālo dvīņu *EDIC* un *EUROPEUM EDIC* dalībniece. Portugāles iestādes ir *IPCEI* mikroelektronikas un komunikācijas tehnoloģiju jomā (*IPCEI-ME/CT*) netiešie un/vai asociētie partneri. Portugāle ir arī iesaistītā valsts kopuzņēmumā *EuroHPC* un kopuzņēmumā "Mikroshēmas".

Portugāle ir devusi ieguldījumu platformā *Best Practice Accelerator*[3], daloties ar vienu paraugprakses piemēru ("Nacionālā stratēģija viedām teritorijām") zaļo IT kopas ietvaros.

Digitālās tiesības un principi

Saskaņā ar atbalsta pētījumu Portugāle ir bijusi viena no aktīvākajām dalībvalstīm **Eiropas Deklarācijas par digitālajām tiesībām un principiem** īstenošanā – sāktas vairāk nekā 100 iniciatīvas kopumā un 14

[1] Finanšu piešķīrumu daļa, kas veicina digitalizācijas mērķu sasniegšanu, ir aprēķināta, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānisma regulas VII pielikumu. Dati pēdējoreiz atjaunināti 2025. gada 16. maijā.

[2] Šī summa ietver visas investīcijas, kas ir īpaši paredzētas digitālajai pārveidei vai to būtiski veicina kohēzijas politikas plānošanas 2021.–2027. gada periodā. Finansējuma avots ir Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Kohēzijas fonds, Eiropas Sociālais fonds Plus un Taisnīgas pārkārtošanās fonds.

[3] *Best Practice Accelerator* (*BPA*) ir platforma, kas ļauj dalībvalstīm dalīties ar sekmīgiem pasākumiem un problēmām, ar kurām tās saskārušās centienos sasniegt savus digitālās desmitgades mērķrādītājus un mērķus. Paraugprakses piemēru apraksti tiek darīti pieejami visām dalībvalstīm *BPA* repozitorijā, un šie piemēri tiek prezentēti regulāros darbseminārs, kas pašlaik ir vērsti uz trim tematiskajām kopām: digitālās prasmes, zaļās IT un digitālo tehnoloģiju ieviešana.

jaunas iniciatīvas 2024. gadā. Portugāle ļoti aktīvi darbojas digitālās izglītības, apmācības un prasmju jomā. Mazāka aktivitāte ir konstatēta attiecībā uz privātumu un individuālu datu kontroli. Šķiet, ka vislielākā ietekme vietējā līmenī ir pasākumiem izvēles brīvības jomā, pretstatā tiem, kas attiecas uz dalību digitālajā publiskajā telpā.

Ieteikumi

- **Mākslīgais intelekts:** atbalstīt MI ieviešanu un tādējādi veicināt inovāciju uzņēmumos, arī savlaicīgi īstenojot pašreizējos un plānotos pasākumus.
- **Digitālās pamatprasmes**: izvērtēt pašreizējo pasākumu ieviešanu un apzināt veidus, kā apmierināt atlikušās vajadzības, it īpaši, lai novērstu digitālo plaisu sabiedrībā.
- **MVU digitālā pamatintensitāte un progresīvās tehnoloģijas**: atbalstīt progresīvu digitālo tehnoloģiju ieviešanu uzņēmumos, veicinot ciešāku sadarbību starp publisko un privāto sektoru un akadēmiskajām aprindām un apzinot atbalsta pasākumus vidējam termiņam.
- **Mākoņdatošana:** veicināt mākoņdatošanas ieviešanu, it īpaši īstenot plānus attiecībā uz suverēnu mākoņdatošanas infrastruktūru.
- **IKT speciālisti:** apzināt veidus, kā piesaistīt IKT speciālistus, veicināt IKT studijas, digitālo prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespējas un turpināt stiprināt dzimumu līdzsvaru šajā jomā.
- **Zaļā pārkārtošanās:** apsvērt saskaņotu pieeju digitālās un zaļās pārkārtošanās divējādās mijietekmes veicināšanai.
- **Augoši uzņēmumi un "vienradži":** turpināt uzlabot darījumdarbības vidi un digitālo jaunuzņēmumu piekļuvi finansējumam, lai tie varētu pārtapt par augošiem uzņēmumiem, arī mērķtiecīgi atbalstot uzņēmumu veiktu pētniecību un izstrādi ar publisko atbalstu.
- **Pusvadītāji:** turpināt centienus pusvadītāju jomā un censties panākt līderību ES līmenī.
- **5G:** apsvērt atlikušo 5G sākotnējo joslu piešķiršanu un 5G ieviešanas veicināšanu.